

Pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel te bewerkstelligen dat...

Alle kinderen zich op De Twine veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Indien er zich ongewenste situaties voordoen alle partijen beschikken over regels en afspraken aan de hand waarvan er naar een oplossing gezocht kan worden

Allen die bij de De Twine betrokken zijn mogen rekenen op steun en respect.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

HOE GA JE OM MET PESTEN OP SCHOOL?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna regels en gedragscodes worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten kinderen en hun ouders dat kunnen signaleren
- Van 'professionele opvoeders' verwachten we dat ze in het geval van pesterijen duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch (weer) de kop opsteekt, moeten beschikken over een directe aanpak. Daarin wil dit protocol voorzien
- Er is voor de school een vertrouwenspersoon aangesteld (zie schoolgids).
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

PESTEN:

Pesten komt voor in alle groepen van de basisschool.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven/sms
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding

- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- somatische klachten

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen bij normoverschrijdend gedrag.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

Op school stellen we regelmatig een onderwerp aan de orde in de kring. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, de rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. worden bewust besproken. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Kinderen moeten leren waar de grens ligt tussen onschuldige plagerijtjes (grapjes) en pesten. Daar hoort bij dat kinderen leren dat 'een grapje' niet altijd als zodanig wordt ervaren...

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag (zowel fysiek als niet-fysiek) van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedrag.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de groep 1 leren we de kinderen:

Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Ouders, leerkrachten en directie lossen het probleem in overleg op.

REGELS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN:

1. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf.
5. Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen.
8. Word je gepest praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
9. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
10. Niet aan spullen van een ander zitten
11. Luisteren naar elkaar
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen.
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op school .
14. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.

15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten maken we weer een nieuwe start.

Deze regels gelden op school en daarbuiten en hangen op een goed zichtbare plaats in de school en in de klas.

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels.

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

stap 1:

Probeer er eerst zelf (en samen) uit te komen.

stap 2:

Op het moment een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht, maar ook de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.

Bij herhaling over regelmatig voorkomen van dit gedrag wordt de naam van de ruziemaker/ pester genoteerd in een logboek. Bij iedere melding in het logboek omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in het logboek worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

CONSEQUENTIES

Als er sprake is van (onderhuids) pestgedrag kan de groepsleerkracht besluiten dit eerst in algemene zin in de groep bespreekbaar te maken.

Als er sprake is van pestgedrag kan de groepsleerkracht besluiten het voorval te bespreken met de pester of de gepeste. In veel gevallen zal de leerkracht proberen te zoeken naar een oplossing voor 'beide partijen'.

Pestgedrag kan niet zonder consequentie blijven. Hierbij onderscheiden we de volgende fases:

fase 1:

- Time-out op een vast afgesproken plaats (op het plein)

-Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn

Een schriftelijke opdracht; bijvoorbeeld over de toedracht waarbij de leerlingen zijn of haar rol in het pestprobleem omschrijft.

-Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt

-Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt na een afgesproken periode in een kort gesprek met de pester opnieuw aan de orde.

- Een eerste contact met de ouders waarin het problematische gedrag wordt gemeld. De ouders wordt gevraagd met de leerling te spreken.

Als het gedrag zich herhaalt (meerdere keren in een week of wekelijks), worden de voorvallen in het logboek genoteerd. Voorvallen waarover contact met ouders is geweest worden in elk geval in het logboek vastgelegd.

fase 2: Bij aanhoudend pestgedrag een gesprek met de ouders. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd teneinde een einde aan het probleem te maken. In het logboek wordt een verslag van het gesprek met de ouders opgenomen. De schoolleider en IB-er worden op de hoogte gebracht van het probleem.

De leerling wordt tijdens een leerlingbespreking aan de orde gesteld. Mede op grond van de bevindingen tijdens dit gesprek kan besloten worden over te gaan tot fase 3. In dit geval worden kopieën van de verslagen aan het zorgdossier toegevoegd.

fase 3*:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Onderwijsbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. Deze actie vindt -indien mogelijk- plaats met toestemming van de ouders. De hier instanties kunnen in elk geval benaderd worden voor algemeen advies. Indien de toestemming van de ouders ontbreekt kan overleg plaatsvinden met de vertrouwenspersoon teneinde duidelijkheid te verkrijgen aangaande mogelijke vervolgstappen.

fase 4*:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep c.q. locatie te plaatsen, binnen de school. Ook is het mogelijk een leerling voor een dag(-deel) te schorsen.

fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Zie schoolgids Hoofdstuk 4.1; "Toelating, verwijdering en schorsing; de formele kant".

*) In de praktijk kunnen fase 3 en 4 naast elkaar voor komen op het moment dat ingrijpen in een groepssituatie direct gewenst is.

Van alle fases dient een goede schriftelijke verslaglegging bijgehouden te worden. We gebruiken hiervoor het logboek.

Aandacht voor de leerlingen

Het spreekt voor zich dat we alle leerlingen op school de juiste aandacht willen geven. Dit betekent onder meer dat we onze manier van handelen moeten afstemmen op de leerling die we voor ons hebben. In het geval van pesterij vraagt dit om bijzondere actie van de leerkracht. Wemoeten daarbij bedenken dat niet alleen het slachtoffer van pesterij problemen heeft, maar dat ook het pesten zelf een uiting kan zijn van problemen.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- ✓ Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- ✓ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- ✓ Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil
- ✓ Uitlokken. De leerling in laten zien datje op een andere manier kunt reageren.
- ✓ Zoeken en oefenen van een andere reactie; bijvoorbeeld je niet afzonderen
- ✓ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- ✓ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- ✓ Sterke kanten van de leerling benadrukken
- ✓ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- ✓ Praten met de ouders van de gepeste leerling (en de ouders van de pester(s))
- ✓ Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- ✓ Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken!, pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling).
Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- ✓ Excuses aan laten bieden
- ✓ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- ✓ De regels rondom pesten herhalen en verduidelijken
- ✓ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- ✓ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- ✓ Onderzoeken op welke manier het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- ✓ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelf respect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Leerkrachten en ouders uit de ouderraad en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Fase 2 (verantwoordelijkheid leerkracht, directie, vertrouwenspersoon + ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
	Melden bij Schoolleider c.q. IB-er	
		Gesprek met ouders op school Verslag leggen. Afschrift naar ouders
	Leerling bespreking	

Fase 3 (verantwoordelijkheid school of vertrouwenspersoon + ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
	Contact met vertrouwenspersoon	Noodzakelijk / niet noodzakelijk

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
	Contact met vertrouwenspersoon	Noodzakelijk / niet noodzakelijk
		Contact met medewerker Samenwerkingsverband WSNS, CEDIN, GGD, SMT

Fase 4 (verantwoordelijkheid directie, leerkracht + ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Plaatsing op andere locatie/ Doorverwijzing / Schorsing

Fase 5 (verantwoordelijkheid directie, bestuur + ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Verwijdering